

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/411

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	28.03.2017 Tallinn
Vaide esitamise aeg	16.02.2018
Teabevaldaja	Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus Mäealuse 2/2 Tallinn 12618 e-post: smit@smit.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata.**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

29.01.2018 esitas xxx teabenõude Siseministeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusele (SMIT).

02.02.2018 SMIT keeldus teabenõude täitmisest.

16.02.2018 esitas xxx vaide Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDE ESITAJA PÕHJENDUSED JA NÕUE:

1) *Vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu: 06.02.2018 nr 11-7/4 millega ei väljastatud abikaasa xxx andmeid.*

2) *Taotlus: ettekirjutuse tegemist kohustada Siseministeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusel väljastada soovitud teave/andmed ja hoiatada selle mittetäitmise eest ning soovitusi ja/või ettepanekuid seaduse paremaks täitmiseks.*

3) *Põhjendused: ainuüksi põhjused, et volitatud töötleja ei saa olla kindel, et töötletavad isikuandmed ei satu vastavalt RRS § 69 lg 3 kolmandate isikute kätte ei ole õige. Põhjendused, miks just selline kaalutus tehti puuduvad. RRS § 69 lg 2 p 3 kohaselt – tähitud posti teel seega jõuaks isikuandmed õigele isikule, ehk minule kui esindajale. See, et otsuses pakutakse erinevaid muid võimalusi ei puutu asjasse, sest esindataval on õigus esindajale. Seega leian, et rikutud on AvTS ja IKS-st. leian, et põhjused ei ole õiguspärased ja leian, et kõik nõuded minu poolt on täidetud ning ei esine takistusi andmete saamiseks.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED

Vastuseks Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele ning vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg 1.

SMIT juhendus xxx teabenõudele vastamisel rahvastikuregistri seadusest, haldusmenetluse seadusest, vangistusseadusest ning vangla sisekorraeskirjast (arvutivõrgust kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121042016014?leiaKehtiv>).

Andmete väljastamise puhul on tegemist haldusmenetlusega, mida reguleerib haldusmenetluse seadus (edaspidi HMS). Rahvastikuregistri seaduse (edaspidi RRS) § 1 lõike 2 kohaselt kohaldatakse RRSis ettenähtud haldusmenetlusele haldusmenetluse seaduse (HMS) sätteid, arvestades RRSi erisusi.

Tuginedes HMS § 13 lõikele 1 on menetlusosalisel õigus kasutada haldusmenetluses esindajat ning esindaja võib esindada menetlusosalist kõigis menetlustoimingutes, mida seadusest tulenevalt ei pea menetlusosaline tegema isiklikult. Viidatud paragrahvi lõike 2 kohaselt antakse esindusõigus haldusmenetluses kirjaliku volitusega. Andmete väljastamist reguleerib RRS § 69, kus ei ole sätestatud nõuet, et isik peaks esitama avalduse isiklikult ning seega on esindaja kasutamine lubatud. Volitus andmete väljastamiseks edastati nõuetekohaselt nagu HMS eeldusena ette näeb.

*RRS § 67 lõike 2 kohaselt **võimaldatakse** juurdepääs rahvastikuregistri andmetele järgmistel viisidel: 1) siduspöördumise teel andmesidevõrgu vahendusel; 2) andmete edastamisega andmesidevõrgu kaudu; 3) digitaalsel teabekandjal või väljatrükina isiklikult üleandmisega või edastamisega tähitud posti teel.*

Vastavalt RRS § 69 lõikele 1 teatab isik andmetele juurdepääsu taotledes, millisel viisil ja millistele rahvastikuregistrisse kantud andmetele ta juurdepääsu taotleb. xxx palus väljastatavad andmed edastada paberkandjal.

RRS § 69 lõige 3 seab andmete väljastamise viisile piirangud, sätestades, et andmed väljastatakse isikule isiklikult isikut tõendava dokumendi esitamisel, kui: 1) isikuandmetele on kehtestatud juurdepääsupiirang; 2) tegemist ei ole RRS § 21 lõike 1 punktides 1–8 sätestatud andmete või elukoha aadressi või sideandmetega; 3) isiku poolt andmesidevõrgu kaudu või posti teel juurdepääsu taotlemisel rahvastikuregistrisse kantud andmetele tekib andmete väljastajal kahtlus isiku samasuses.

SMITile saadetud teabenõude kohaselt on volitatud teabenõudja enda asukoha aadressiks ning teabe saatmise aadressiks märkinud xxx. E-äriregistri teabesüsteemi kannete alusel on tegemist xxx Vanglaga. Seetõttu on andmete väljastajal põhjendatud alus arvata, et volitatud teabenõudja on xxx Vangla kinnipeetav.

Et tegemist on kinnipeetavaga puudub andmete väljastajal võimalus väljastada isikule andmed isiklikult isikut tõendava dokumendi alusel.

SMIT selgitas enda 02.02.2018 volitatud teabenõudjale edastatud vastuskirjas, et posti teel juurdepääsu taotlemisel rahvastikuregistrisse kantud andmetele on tekkinud andmete väljastajal kahtlus isiku samasuses ja ei saa välistada, et väljastatud andmed ei satu kolmandate isikute kätte. Enda seisukohta põhistab SMIT alljärgnevalt.

Vastavalt vangistusseaduse (edaspidi VangS) § 28 lg 1 toimub kirjavahetus vangla sisekorraeeskirjades sätestatud korras. VangS § 29 lg 1 kohaselt kinnipeetavale saadetud või tema poolt saadetavad kirjad, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 4–5 sätestatud isikutele ja ametiasutustele adresseeritud kirjad, avatakse vanglateenistuse ametniku poolt kinnipeetava juuresolekul ning võetakse sealt ära esemed, mille omamine vanglas on vangla sisekorraeeskirjadega keelatud.

Siinjuures peame vajalikuks juhtida Andmekaitse Inspeksiooni tähelepanu asjaolule, et vaide esitaja poolt taotletud andmete näol on tegemist isikuandmetega. Rahvastikuregistri üldandmete väljavõtte sisaldab eesnime, perekonnanime, sugu, sünniaega, sünnikohta, isikukoodi, kodakondsust, elukohta, perekonnaseisu ning sugulussuhteid (ülenejad ja alanejad sugulased) ja eelnevate elukohtade andmeid. Kuivõrd VangS § 29 lg 1 kohaselt kinnipeetavale saadetud või tema poolt saadetavad kirjad avatakse vanglateenistuse ametniku poolt kinnipeetava juuresolekul ning võetakse sealt ära vajadusel esemed, mille omamine vanglas on vangla sisekorraeeskirjadega keelatud, siis jääb SMIT enda seisukoha juurde, et tuginedes VangS ja vangla sisekorraeeskirjadele ning välja toodud alustele, ei saa kõrvaldamata kahtluseta väita, et volitatud teabenõudjale teabenõude korras edastatud andmed ei satu kolmandate isikute kätte.

Volitatud teabenõudja xxx põhjendas enda teabenõudes andmete küsimise eesmärki sellega, et abikaasa ei ole pädev kasutama ID-kaarti ja tutvuma antud teabega, neid muutma ning lisama. SMIT on enda vastuskirjas selgitanud volitatud teabenõudjale, et küsitud andmeid on võimalik saada esindataval endal saabudes asutusse kohapeale neile isiklikult järgi ja esitades oma isikut tõendava dokumendi. Lisaks võib pöörduda andmete saamiseks vabalt valitud valla- või linnavalitsusse, kui see on isikule sobivam ja lähem, kui SMIT.

Eeltoodust tulenevalt on SMIT seisukohal, et on õiguspäraselt keeldunud vaide esitaja teabenõude täitmisest tuginedes RRS § 69 lg 3, VangS ja vangla sisekorraeeskirjale ning palub jätta vaide rahuldamata.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Kuna antud juhul on taotletud kolmanda isiku juurdepääsupiiranguga andmeid rakendub AvTS § 39 kohaselt isikuandmete kaitse seadus. SMIT on õigesti leidnud, et isikuandmete väljastamisel peab andmete väljastaja olema veendunud selles, et andmed jõuavad õige isikuni. Siinjuures ei oma tähtsust, kas tegemist on esindaja kaudu küsitud andmetega või on isik ise andmete saamiseks pöördunud. Kuna andmete turvalise väljastamise eest vastutab andmete väljastaja, keeldumist on põhjendatud ja põhjendused on adekvaatsed, on SMIT andmete väljastamisest keeldudes langetanud õiguspärase otsuse.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merit Valgjärv

juhtivinspektor

peadirektori volitusel